

Thema: "Er is een steen verlegd....."

Inleiding op de lezing

We lezen vandaag een verhaal;
over een doortocht door een ogenschijnlijk onmogelijke situatie.
Het volk Israel dat in Egypte als slaven geleefd had,
was op wonderbaarlijke wijze bevrijd uit het land van hel en verdoemenis.
Eenmaal daaruit verlost,
zorgde God ervoor dat zij droogvoets
door het 'Water' van de Zee konden trekken.
Ze bereikten veilig de andere kant en overleefden!
Er bleek een weg door het water heen,
een weg om te gaan,
er was een overkant;
er was toekomst!

Maar ze kwamen, zou je kunnen zeggen, van de regen in de drup.
Vele jaren zwoegden ze door de woestijn.
Het beloofde land lag voor hen..... wat was het ver weg!

Toen stonden ze opnieuw voor het water,
deze keer voor de rivier de Jordaan.
De laatste horde op weg naar het land van melk en honing.
En zoals eerder de wateren van de Rietzee werden tegengehouden
om Israel vrije doortocht te verlenen,
zo gebeurt dat hier bij de Jordaan opnieuw.
Weer was God hen nabij.

Om dit bevrijdende gebeuren te gedenken,
geeft Jozua opdracht om twaalf stenen uit de Jordaan mee te nemen.
Twaalf stenen, voor iedere stam één.
In het kampement aan de overzijde worden ze opgestapeld.
Wanneer later hun kinderen zullen vragen: "Wat betekenen deze stenen?",
dan is dat aanleiding om het verhaal van bevrijding te vertellen.
Ook in de Jordaan wordt een gedenkteken van twaalf stenen opgericht.
Zelfs op de bodem van de rivier, in het diepste donker,
liggen de gedenktekenen van Gods bevrijdend handelen.

Gemeente,

Het is een oude gewoonte om plekken waar iets belangrijks is gebeurd,
te markeren met een gedenkteken:

een kruis op een berg,

een monumentje in de berm van een weg.

een boom in een tuin, bij een speciale gebeurtenis geplant,

'Let op!', wil dat zeggen voor wie er langs loopt.

'Hier is iets gebeurd.

Hier hoort een naam bij en een verhaal.

Vergeet het niet."

Op de graven van onze dierbaren plaatsen we een steen.

En als er geen graf is,

dan is er wel iets anders wat we koesteren als aandenken aan wie ons lief was.

Zo markeren we ons leven met merkstenen.

Om niet te vergeten.....

Om dat wat geweest is in gedachten mee te nemen als het leven verder gaat.

Het afscheid van een dierbare is niet voorbij

als de deur van het crematorium

of het hek van de begraafplaats achter je dichtgaat.

Dan begint het pas.....

Langzaam maar zeker dringt de werkelijkheid tot je door.

Vandaag gedenken we 'de mensen van voorbij'

Dat is meer dan ons herinneringen te binnen roepen.

Gedenken is: verleden, heden en toekomst met elkaar verbinden.

Wie gedenkt, kijkt allereerst achterom,

naar hoe het geweest is.

Wie was deze mens die we gedenken?

Deze 'mens van voorbij',

die 'uit de tijd is' - *zo noemde men dat vroeger.*

Als we ons de tijd voorstellen als een rivier die stroomt,

dan glijdt die tijd voorbij.

Wij zitten als het ware in een bootje

en worden meegenomen, de toekomst in.

Dat kan moeilijk zijn op het moment dat je iemand van wie je veel houdt, verliest.

Je wilt immers het liefst vast blijven houden aan dat wat was.

Je zou aan de kant van de rivier willen gaan staan -

buiten de tijd -

niet mee hoeven doen aan alles wat daar in de wereld gebeurt.

Je zou de klok stil willen zetten.
Maar tot je schrik merk je dat alles gewoon door gaat .
En je moet mee, of je wilt of niet
en zo raak je steeds verder verwijderd van wie je vast wilt houden.
Die dierbare blijft achter,
als een steen in de rivier,
terwijl jij verder meedrijft op de stroom.
Vandaag leggen we alles even stil
en keren in gedachten terug naar die stenen in de rivier,
stenen met elk een eigen naam.

Deze week liep ik over de begraafplaatsen hier in het dorp.
Ik las de namen op de stenen., bekende en onbekende namen;
van mensen die ik niet persoonlijk kende,
maar over wie ik heb horen vertellen.
En van mensen die ik wèl persoonlijk gekend heb.
De gedenkstenen vertelden mij hun verhaal,
dat zich afspeelde in het verleden.

Maar het bijbelse gedenken is altijd ook op het heden betrokken;
Hoe kunnen die namen een kracht zijn voor nu?
Wat heeft de overledene me gegeven, waar ik mee verder kan ?
Het verleden wordt dan heden.
Je neemt wat is geweest mee in je hart, in je hoofd, in je doen en je laten.
Het bepaalt hoe je op de dag van vandaag in het leven staat,
wat je belangrijk vindt,
wat je nooit meer wilt vergeten,
wat je ervan geleerd hebt.

Die taal spreken de gedenkstenen in Jozua 4:
Daar vertellen de stenen ons:
zoals toen het water werd tegengehouden,
(en alles wat dat water symboliseert aan verdriet en ellende)
zoals er toen een 'doorkomen' aan was,
zo kan dat altijd opnieuw gebeuren.
Ook met jou die dit verhaal nu hoort of leest,
Als het water je tot aan de lippen staat,
als je dreigt onder te gaan in je verdriet,
dan vind je zelfs op de bodem van de pijn gedenkstenen, die je zeggen:
"Ik - God - zal er zijn voor jou, Ik laat je niet alleen".

De mensen die van ons zijn heengegaan hebben ons leven inhoud gegeven,
hebben ons mede gemaakt tot de mensen die we nu zijn.

De stenen van hun leven liggen nu stil.....

Ze zijn geworden tot gedenkstenen,
markeringspunten op onze levensweg.

Ze veranderen de loop van ons leven niet meer,
maar ze vertellen nog wel hun verhaal.....

die verhalen nemen we met ons mee en geven we door,
zo worden zij niet vergeten, de 'mensen van voorbij'

Maar de bijbel heeft ook weet van de schaduwzijde van 'gedenken'.

Het kan oude wonden openhalen of beletten te helen.

Wat dan?

Wat moet je doen,

als er geen liefdevolle en kostbare herinneringen zijn -

Wanneer de herinneringen te pijnlijk zijn

en je angst inboezemen,

zodat je die het liefst wilt vergeten

omdat je anders niet verder kunt

Dan klinken in diezelfde Bijbel troostvolle woorden als;

"Blijf niet staren op wat vroeger was,

en laat het verleden maar rusten.

God zegt: "Ik ga iets nieuws beginnen, heb je het al gemerkt?"

Zo mag je, als gedenken te zwaar is, vergeten.....

om ruimte te maken voor iets nieuws om door te kunnen gaan.

En als vergeten dan toch niet lukt,

dan is er misschien nog op de bodem van je ziel

de hoop dat de pijn van het verleden

in de toekomst geheeld zal worden,

dat de tranen zullen worden afgewist.

Dat is het heilzame van het geloof in Jezus,

die ook wel Heiland - Heelmaker - wordt genoemd.

Ook over Hem spreekt de bijbel als over een steen met een naam,

een steen die door mensen werd veracht,

maar door God werd uitverkoren tot Hoeksteen

van het gebouw van ieder mensenleven.

Een steen die houvast, kracht en steun wil geven

aan een ieder die ervoor open staat.

Jezus leefde zo tegen de stroom in,

dat zijn leven alles bepalend is geweest voor de geschiedenis.

Hij keerde de stroom finaal om.....
zijn einde werd nieuw begin!
Met Jezus' dood leek Gods plan met de wereld te zijn doorgelopen;
Gods liefde dood en begraven....
Toen heeft God zelf een steen verlegd -
de steen van de dood die voor Jezus' graf lag.
En door de dood heen bleek er nieuw leven!

Daardoor mogen wij weten
dat zelfs de dood de weg naar Gods hart niet afsluit.
God blijft ons liefhebben en vasthouden.
Het verhaal van God en mensen gaat door!
Wat het einde lijkt is het einde niet.
Voor wie gelooft in Gods liefde
is er toekomst voor levenden en doden.

God zij dank: 'Er is een steen verlegd..... '

Amen.